

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni tednje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popusti po dogovoru. In eratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Clemenceau v svojem poslednjem bivališču

Danes dopoldne se je vršil v pokojnikovem rojstnem kraju pogreb v največji tišini brez vsakih svečanosti — Grobni spomenik brez napisa
Žalovanje v Franciji

Pariz, 25. novembra. Včeraj ob 1.45 ponoči je preminul veliki francoski državnik Georges Clemenceau. Vest o njegovi smrti je napravila kljub temu, da so jo že več dni napovedovali, povsod globok vtis.

Ministrski predsednik Tardieu, eden najintimnejših prijateljev pokojnika, se je ob 3. zjutraj pripeljal iz Pariza z avtomobilom, da ga je pokopil in v imenu vlade izrazil pokojnikovi rodbini sožalje. Ob smrtni postelji so bili zbrani pokojnikovi otroci, vnuki, njegov sluga in njegov šofer, ki sta mu stregla ves čas bolezn.

Ker je Clemenceau izrazil željo, naj se opuste pri pogrebu vse svečanosti, so bile v znak žalovanja samo izobešene na vseh državnih poslopih žalne zastave. Francoski parlament in senat sta imela danes žalni seji, ki sta bili v znak žalovanja po komemoracijskem govoru predsednikov prekinjeni.

Po pokojnikovih navodilih se je izvršil danes v največji tišini pogreb. Ob 2. zjutraj so naložili krsto v mrtvaški avtomobil, ki ga je spremljalo še pet drugih avtomobilov, v katerih so se vozili pokojnikovi najbližji sorodniki in štirje najboljši prijatelji. Na cesti, po

kateri je krenil sprevod, je bil prepo-vedan dopoldne promet vseh drugih vozil.

V navzočnosti najbližjih sorodnikov je bil ob 12. izvršen pogreb v rojstnem kraju pokojnika v majhnem gozdiču, oddaljenem 23 km od La Roche s. Yon. Pokojnikovega šofera je izkopal jama, v katero so na to položili krsto tako, da stoji Clemenceau pokonci.

Na njegovo izrečno željo ni bil pri pogrebu navzoč noben duhovnik, kakor sploh pokojnik ni hotel, da bi se nad njegovim truplom izvršile kakršnekoli cerkvene ceremonije. V času pogreba so v vseh večjih mestih izkazali velike-emu pokojniku zadnjo čast s topovskimi strelji.

Nad grobom, ki nima običajne gomile, marveč je popolnoma izravnano z zemljo, je bil postavljen enostaven štiriozgat kamen, na katerem v smislu pokojnikove želje ni nobenega napisa, niti njegovega imena.

Pariz, 25. novembra. S smrtjo Clemenceauja je izgubila Francija enega svojih največjih mož in politikov. Pokojnik je umrl, kakor je živel kot neustrašen borec. Njegova močna narava je zadnji smrtni boj izredno otežkočila in večkrat se je zdelo, da bo veliki po-

kojnik še enkrat premagal obtem smrti, ki ji je gledal s toliko neustrašenostjo v oči. Toda vsi naporji so bili zaman. Vsa Francija in ves svet sta globoko pretresena sprejela vest o smrti velikega pokojnika, ki je s svojo nezlomljivo energijo vodil zavezniške do končne zmage v svetovni vojni.

Clemenceauja so pokopali v Ven-deji, v vasi Mouillerone - Pareds, kjer je bil rojen.

Od glavnega sveta štirih, ki so bili glavni tvorci versailleskega mira, sta ostala samo še dva angleški ministrski predsednik Lloyd George in bivši italijanski min. predsednik Orlando. Ameriški predsednik Wilson in Clemenceau sta odigrala svojo zemeljsko vlogo.

Vsi francoski in tudi inozemski časopisi objavljajo v spomin velikemu pokojniku članke, v katerih soglasno priznavajo velike zasluge pokojnika za Francijo in za ves svet, ko se je boril proti vojaškemu nasilju centralnih vlasti. Listi poudarjajo, da je stal Clemenceau z nezlomljivo odločnostjo v najbolj kritičnih trenutkih svetovne vojne na stališču, da je treba vztrajati v boju do končne zmage, in je z železno doslednostjo odklanjal vsak poizkus za zaključitev predčasnega mira.

II. internacionala proti terorju v Rusiji

Bruselj, 25. novembra. Centralni odbor II. internacionala je na svoji včerajšnji seji sprejel med drugimi resolucijo, v kateri protestira proti množičnim se aretacijam in političnim justifikacijam v Rusiji. Resolucija zahteva odstranitev sedanjega režima in jamstvo za osebno varnost delavstva. Druga resolucija se bavi z razmerami v Litvaniji ter zahteva prav tako izpremembo režima in povratek v parlamentarno stanje.

Amerika na razorožitveni konferenci

New York, 25. novembra. Predsednik ameriške delegacije za pomorsko razorožitveno konferenco, ki se bo prihodnji mesec sestala v Londonu, je zahteval od vlade 250.000 dolarjev kredita. Ta izredno visoka zahteva je presenetila celo predsednika Hooverja, vlada pa je končno na to pristala, ker bo ameriška delegacija izredno številna in ji bo pridelenih poleg ostalega pisarniškega osebja nad 70 tajnikov.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 25. novembra. Včeraj dopoldne okoli 10. je stražnik Ivan Pregelj na Dunajski cesti ustavil nekakega moškega, ki se je sumljivo potikal okoli, beračil in nadlegoval pasante ter stranke po hišah. Mož je izpovedal, da se piše Jurij Šavpal, rojen 1. 1867. v Kranjski gori in tja pristojen. Že med potjo, ko ga je stražnik gnil na stražnico, je pravil, da mora nekaj povedati, češ, da ga »steži vest«. Na stražnikovo prigovarjanje, naj kar prizna, je dejal, da je lani v neki vasi pri Bledu zažgal kozolec posestnika Špana in sicer zato, ker ga je Španova gospodinja par dni prej spodila, ko je beračil pri njej. Usodnega večera se je spazil v hlev, natrosil smodnika v seno in ga zažgal z vžgalno vrstico. Nato je zbežal, kasneje pa se je zopet vrnil in je pomagal gasiti, ko je bil hlev v plamenih.

Ceprav se zdi Šavpal nekoliko omejen, je njegova izpoved povsem verjetna. Priznal je namreč prav tako, da je že 1. 1924. zažgal šupo nekakega posestnika v Mariji Trost pri Gradcu, kjer so ga pa prijeli in je bil obsojen na leto dni zapor. Iz Avstrije se je nato vrnil v Jugoslavijo.

Možakar pravi, da je prišel samo zato v Ljubljano, da bi priznal požig. Ni izključeno, da ima policija opravka s človekom, ki trpi na piromaniji, z duševno omejenim človekom, ki mu povzročajo požigi največje veselje. Policija je včeraj in tudi danes Šavpala temeljito zasliševala, ker ni izključeno, da je mož v zvezi s stalnimi in zagonsnimi požigi na Gorenjskem, zlasti pa na Bledu in v bližnji njegovi okolici.

Konferenca avstrijskih socialnih demokratov

Za enakopravnost Dunaja — Mirna rešitev boja za ustavno reformo

Dunaj, 25. novembra. Včeraj se je sestala konferenca socialnodemokratske stranke, ki se jo je udeležilo 400 delegatov iz vseh delov države. O dosedanjih pogajanjih in o ustavni reformi sami ter nadaljnjem postopanju stranke je poročal poslanec Danenberg, ki se je podrobno bavil z vsemi posameznimi točkami. Njegovo poročilo je bilo soglasno sprejeto.

Glede na vprašanje Dunaja je Danenberg zastopal stališče, da bi Dunaj ne smel prejeti nobenih manjših pravic kakor ostale dežele. Poslanec Gröchl je protestiral proti šolskemu redu in proti klerikaliziranju srednjega šolstva. Konferenca je pooblastila vodstvo socialno-demokratske stranke, naj napravi obvezne sklepe glede na ustavno reformo v okviru referata in debate.

Iz pomena konference se da sklepati, kakor zatrjujejo poučeni krogi, da je mirna rešitev velikega boja za ustavno reformo zagotovljena. V torek se bo sestala konferenca večinskih strank, ki bo bržkone končno prinesla pozitivne rezultate. Glede na vse to je računati, da bo imel parlament v najkrajšem času razčiščen polje za izvedbo ustavne reforme.

Dunaj, 25. novembra. AA. Na včerajšnji državni konferenci avstrijske socialne demokracije je bil soglasno sprejet predlog, da se odobri poročilo poslanca Danneberga o ustavni reformi. Konferenca je pooblastila socialno-demokratske poslance in senatorje, da glasujejo za predloženo ustavno reformo le, ako bo v glavnih obrisih odgovarjala ustavnim načelom, kakor jih je zagovarjal poslanec Danneberg v svojem poročilu. Na konferenci sta bila nadalje sprejeta soglasno predloga, od katerih veli prvi, da mora ostati položaj Dunaja popolnoma enak položaju ostalih pokrajin, dokler bo Avstrija federativna republika s samostojnimi pokrajinami. V drugem predlogu se pozivajo poslanci socialno-demokratske stranke, naj se z vsemi silami upro vsakemu poizkusu kršitve položaja Dunaja in zavrnejo vsak pokret, ki hoče vzeti Dunaju ravnopravnost z ostalimi pokrajinami. Konferenca je nadalje pozvala poslance, da pazijo na sestavo pokrajinskih vlad, ki se ima izvršiti po pokrajinskih ustavah. Vsaka druga določba bi ogrozila sedanjo samostojnost pokrajin.

Macdonald o ciljih svoje politike

Velik napredek mirovne ideje — Izboljšanje razmer v premo-govni industriji — Pomorska razorožitvena konferenca

London, 25. novembra. Ministrski predsednik Macdonald je v pismu delavskemu kandidatu pri nadomestnih parlamentarnih volitvah v Kilmarnocku Aitchisona podal pregled znanje in notranje politike. Ministrski predsednik naglašja, da je mirovna ideja v zadnjih šestih mesecih tako napredovala, kakor še nikoli doslej. Angleška vlada je v polnem delu, da pripravi vse potrebno za pomorsko razorožitveno konferenco petih velesil v Londonu. Glede razmer v premo-govni industriji je Macdonald izjavil, da bo prišlo do vprašanja kma-lu na dnevni red. Vlada se je zelo trudila, da pride do sporazuma med lastniki

premogovnikov in rudarji, da bi na ta način izboljšala položaj slabo plačanih in izčrpanih rudarjev. Toda naši naporji se niso posrečili. Mi bomo nadaljevali z zakonodajo, ki uživa podporo velikega dela nepristranskega ljudstva, celokupne rudarske zveze in velikega dela uvidnih delodajalcev. Na ta način bo napravila vlada veliko uslugo celokupnemu prebivalstvu in popravila pogoje svoje predhodnice. S tem, zaključuje pismo Macdonald, bo postavljena premo-govna industrija na zdravo gospodarsko podlago in se bodo ustvarili predpogoji za prepotrebno industrijski mir.

Ruska ofenziva v Mandžuriji

Uspešno prodiranje Rusov pri Harbinu in Pogranicnaji — Ki-tajci izgubili pri Halitarju 12.000 mož

Singhaj, 25. novembra. Sovjetske čete nadaljujejo svoje prodiranje v Mandžuriji. Nankinska vlada je včeraj izprno proučila položaj na mandžurski fronti, ki ga smatrajo kitajski politični krogi za zelo resnega. Ruske čete prodirajo ob vzhodni železnici in nameravajo zasesti važno železniško križišče Harbin, kjer bo proglašeno danes obse-dno stanje. Na rusko mejo prihajajo še vedno veliki transporti vojaštva. Rusi so pričeli z veliko energijo prodirati pri Po-

granicnaji, kjer je prišlo med sovjetskimi in kitajskimi četami do srditih bojev. Na-daljne vesti o ruskem prodiranju manjkajo, ker so pretrgane vse telefonske in brzojav-ne zveze.

Tokio, 25. novembra. AA. Po zadnjih vesteh so Rusi zavzeli Halitar. Kitajci so v tej bitki izgubili 12.000 mož. Kitajske čete so imele velike izgube tudi na vzhodni fron-ti. Rusi so obkolili Muling, zapadno od Po-granicnaje.

Požigalec z Gorenjskega prijet

Požigalec, ki je lani zažgal pri Bledu, se je sam prijavil policiji, češ da ga »peče vest« — Bržkone gre za slučaj piromanije — Nekateri podrobnosti o zagonsni smrti otročiča — Tatvine

Ljubljana, 25. novembra. Kakor poroča že današnji »Ponedeljek« je včeraj okoli 2. popoldne našel delavec Milan Siminc, zaposlen pri stavbnem podjetju Cihlar na Dunajski cesti, v gramozni jami za barakarsko naselbino »Soča« med kupom smeti v omotu truplo novorojenčka. Siminc je tam pobiral premog, ki ga je bilo več kosov. Omot je bil skrit za grmič-jem in pokrit s pločevino. O dogodku je Siminc takoj obvestil policijo, nakar sta prispela na lice mesta policijski zdravnik dr. Pavel Avramovič in policijski uradnik Zvonko Gregorič, ki je je stražnik tamoš-njega rajona obvestil o zagonsni najdbi. Policijski zdravnik je ugotovil, da gre za par dni starega novorojenčka, krepko raz-vitega dečka, ki je bil rojen živ in od brez-srčne matere najbrže izpostavljen ter pre-puščen usodi. Otrok je imel na sebi srajč-ko z monogramom R., ki ga je šivala pre-cij okorna roka, zaviti pa je bil tudi v na-vadne plenčke, ki so bile onesnažene. To in dejstvo, da je imel otrok že zaraščeno popkovo, priča, da je bil otrok že več dni star. Na vratu in na temenu je imelo dte vidne podplutbe. Ni izključeno, da je brez-srčna mati svoje dete umorila in mrtvo iz-postavila. Truplo so prepeljali v mrtvašni-co k Sv. Krištofu, kjer bo danes popold-ne obdukcija, za materjo pa poizveduje policija.

Včeraj je bila na Mestnem trgu 31. 10

okoli polnoči izvršena drzna tatvina, kate-re žrtve je bila trgovska sotrudnica Zožila Jošt, stanujoča v isti hiši. V omenjenem času je Joštova obesila v kuhinji tamošnje gostilne svoj kožuh na steno in se za hip odstranila. Ko se je vrnila, ni bilo o pla-šču ne duha ne sluha. Plašč je bil vreden okoli 3500 Din. Tatvina je bila prijavljena policiji.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.785, Berlin 13.495—13.525 (13.51), Bruselj 7.9003, Budimpešta 9.8882, Curih 1094.4—1097 (1095.9), Dunaj 793.02—796.02 (794.52), London 275.03 do 275.85 (275.43), New York 56.36, Pariz 222.30, Praga 167.05—167.85 (167.45), Trst 294.50—296.50 (295.50).

ZAGREBSKA PREDBORZA

Devize: London 275.40, New York 56.36, Pariz 222.25, Milan 295.60, Curih 1095.90, Berlin 1350.50, Dunaj 794.25, Praga 167.45, Efekti: Vojna škoda 435 den.

INOZEMSKJE BORZE.

Curih: London 25.13, New York 515.39, Pariz 20.29, Milan 26.975, Madrid 72.30, Ber-lin 123.26, Dunaj 72.47, Beograd 9.1275, Pra-ga 15.2775, Bukarešta 307.5, Budimpešta 90.12, Sofija 3.72, Varšava 57.80.

Zopet bolgarski napad na SOE vlak

Bolgarski razbojniki so snoči obstreljevali SO ekspresni vlak — Napadalec niso izsledili

Angora, 25. novembra. V bližini bolgarskega mesta Brograda je bil snoči izvršen nov napad bolgarskih razboj-nikov na SO ekspresni vlak. Razbojniki so skušali ustaviti vlak z obstreljavan-jem, strojevodja pa je pognal vlak z največjo brzino in jim je na ta način ušel.

Med potniki je nastala velika panika, vendar pa so se kmalu pomirili, ko so videli, da so izven nevarnosti. Na prvi prihodnji postaji je strojevodja vlak ustavil in obvestil o napadu oblasti. Za-

sledovanje napadalec doslej ni rodilo nikakega uspeha.

Angora, 25. novembra. AA. Ama-tolska telegrafska agencija poroča: Orijetni ekspres je prispel v Carigrad s 5 urno zamudo. Potniki so izjavili, da je bil vlak na bolgarskem ozemlju na-paden od razbojnikov, ki so bili obo-roženi z bombami in puškami. Vlak je srečno ušel nesreči na ta način, da je strojevodja pospešil njegovo brzino. Zakasnitev je nastala zaradi preiskave

Dr. Schober o »Heimwehru«

Dr Schober zanika slabe namene »Heimwehra« — Ali dobiva »Heimwehr« orožje iz inozemstva

Dunaj, 24. novembra. »Neues Wiener Tagblatt« je objavil razgovor z zveznim kancelarjem dr. Schoberjem o notranje-političnem položaju. Zvezni kancelar dr. Schober je med drugim izjavil naslednje:

Govori se, da je »Heimwehr« dobila iz inozemstva velike pošiljke orožja, da so njeni voditelji imeli zveze z fašističnimi organizacijami iz inozemstva in da gre za fašistično zvezo od Adrije do Vzhodnega morja, zaradi česar obstoji nevarnost evropskih zapletljajev, ako zleti v zrak kakav avstrijska mina. Zvezni kancelar dr. Schober ne zanika, da se posamezni organizatorji »Heimwehra« hvalijo, da imajo take zveze in da so dobili pošiljke orožja iz inozem-stva, vendar pa izjavlja z vso gotovostjo, da

take pošiljke, ako so bile odposlane, niso prišle v Avstrijo. »Heimwehr« ne predstavlja čete, ki bi hotela nastopiti izven svojega najbližjega okrožja. Kmetje ne bodo pustili, da bi jih potegnili v pustolovščine izven njihove domovine.

Zvezni kancelar je nato govoril o zvezni vojski ter je poudarjal, da sta policija in zvezna vojska trdno v rokah vlade in da bosta preprečili vsako ogrožanje državnega reda. Podkancelar Vaugin, je dejal dr. Schober, se ne bo pustil nikoli zlorabiti za take svrhe. Končno je zvezni kancelar govoril o inozemskem posojilu ter izrazil upa-nje, da se bo v tem vprašanju našla ugod-na rešitev.

Demarša Male antante v Budimpešti

Madžarska uvaja vojaško obveznost proti odločbam mirovnih pogodb

Beograd, 25. novembra. Po vestih iz Budimpešte je izvršila madžarska vlada v mesecu novembru rekrutacijo povsem po predpisih nekdanjega avstro-ograrskega zakona, ki je določal vojaško obveznost. Ker zna-či to postopanje madžarske vlade kršenje mirovne pogodbe, zlasti pa vojne klavzule trianonske mirovne pogodbe, se pričakuje,

da bo Mala antanta izvršila v Budimpešti ostro demaršo ter zahtevala od madžarske vlade, naj spoštuje določbe mirovnih pogodb. V diplomatskih krogih naglašajo, da je v Madžarski po ukinitvi medzavezniške vojne kontrole sploh opažati tendenco povečanja stalnega kadra preko določb mi-rovnih pogodb.

Imenovanja

Beograd, 25. novembra. Današnje »Službene Novine« objavljajo ukaz o ime-novanju načelnikov tehničnih oddelkov ban-skih uprav. Za načelnika tega oddelka ban-ske uprave v dravski banovini je imenovan dosedanj direktor tehnične uprave v Ljubljani inž. Matija Krajc.

Boj z draginjo v Rusiji

Moskva, 25. novembra. V severnem Kavkazu, ob srednji in dolnji Volgi in v dru-gih krajih Rusije so bile ustanovljene veli-kanske postaje za živinorejo. Sovjetska vlada upa, da bo na ta način znatno popu-stila draginjo mesa.

